

Sleepbootkapitein Arie Hougee en zijn gezin: van Lobith naar Victoria, Australië

Een leven op en rond het water

Arie Hougee werd op 15 december 1899 geboren in Dordrecht. Hij groeide op in een familie waarin de binnenvaart en de sleepvaart een belangrijke rol speelden. Net als zijn vader koos hij voor een leven op het water. Hij werd sleepbootkapitein en was werkzaam vanuit Lobith, een plaats aan de Rijn waar de scheepvaart van oudsher een belangrijke bron van werkgelegenheid vormde.

Zijn vader, Arie Hougee sr. (1872-1917), was binnenschipper en sleepbootkapitein op de sleepboot *Cor*. Het leven van deze man werd echter overschaduwd door de gebeurtenissen tijdens de Eerste Wereldoorlog. Zijn geschiedenis vormt een bijzonder en tragisch hoofdstuk in de familiegeschiedenis van de Hougee's.

Arie Hougee sr.: een tragische geschiedenis tijdens de Eerste Wereldoorlog

Arie Hougee sr. was een Sliedrechtse binnenschipper die regelmatig naar België voer. Volgens de overgeleverde familiegeschiedenis vervoerde hij geheime rapporten voor het Belgische verzet naar Nederland. Daarmee zou hij betrokken zijn geweest bij spionage- en smokkelactiviteiten ten gunste van de geallieerden tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Aan deze activiteiten kwam een dramatisch einde. Door verraad van een Belgische vrouw met wie hij een relatie had, werd hij overgeleverd aan de Duitse geheime politie. Op 19 december 1917 werd hij op het Duitse militaire oefenterrein van Wahn, bij Keulen, terechtgesteld. Hij werd begraven in Aken, Duitsland.

Zijn dood betekende een groot verlies voor zijn gezin. Zijn zoon Arie was op dat moment pas zeventien jaar oud. Het is moeilijk voor te stellen welke invloed het vroege verlies van zijn vader op hem heeft gehad. Wel bleef de scheepvaart een belangrijk onderdeel van zijn eigen leven.

De geschiedenis van Arie Hougee sr. herinnert aan de gevaren waaraan Nederlandse binnenschippers zich tijdens de Eerste Wereldoorlog konden blootstellen wanneer zij betrokken raakten bij het verzet en geheime transporten.

Zijn eerste huwelijk en de geboorte van drie zonen

Op 16 mei 1922 trad Arie Hougee in het huwelijk met Johanna Wilhelmina van Diggelen. De huwelijksvoltrekking vond plaats in Herwen en Aerdt, in Gelderland. Johanna was daar geboren op 19 januari 1898.

Uit dit huwelijk werden drie zonen geboren.

De oudste zoon, Arie Hougee, werd op 3 oktober 1922 geboren in Papendrecht. Op 24 september 1924 volgde Adrianus Jacobus Hougee, eveneens geboren in Papendrecht. Hij overleed op 7 september 2012 in Duiven. De jongste zoon was Hendrik Hougee, die in januari 1930 in Lobith ter wereld kwam. Hij werd later bekend als Hank Hougee.

De familie woonde in de omgeving van de Nederlandse rivieren, waar het werk in de scheepvaart en het leven langs het water nauw met elkaar verbonden waren. Voor een sleepbootkapitein als Arie betekende het beroep waarschijnlijk dat het werk veel tijd en aandacht vroeg. De Rijn en de andere vaarwegen vormden niet alleen zijn werkterrein, maar waren ook een wezenlijk onderdeel van het bestaan van zijn familie.

Op 5 november 1945 overleed Johanna Wilhelmina van Diggelen in Dordrecht. Arie bleef achter met zijn drie zonen.

Een tweede huwelijk en een nieuw begin

Op 18 maart 1950 trouwde Arie Hougee opnieuw. Zijn tweede echtgenote was Christina Johanna Jacoba Janssen, geboren op 16 april 1906 in Herwen en Aerdts.

Het huwelijk vond plaats in Herwen. Voor Arie brak daarmee een nieuwe levensfase aan. Enkele maanden na hun huwelijk besloten hij en Christina Nederland achter zich te laten en naar Australië te vertrekken.

Waarom zij precies voor Australië kozen, is op basis van de beschikbare gegevens niet met zekerheid vast te stellen. Wel was Australië in die jaren een bestemming voor Nederlandse emigranten die elders nieuwe kansen zochten. Voor Arie, die zijn leven grotendeels op en rond de rivieren had doorgebracht, betekende de oversteek naar de andere kant van de wereld een ingrijpende verandering.

De emigratie verliep niet op één gezamenlijke reis. De passagiersgegevens laten zien dat Arie en Christina afzonderlijk naar Australië vertrokken.

De overtocht naar Australië in 1950

Op 22 juni 1950 reisde Arie Hougee met een KLM-vlucht naar Melbourne. Op de passagiersgegevens staat vermeld dat hij stoel C5 bezette.

Ongeveer een maand later volgde Christina hem. Zij reisde op 22 juli 1950 met een vlucht naar Sydney en had stoel I1. Daarmee begon voor het echtpaar een nieuw bestaan in Australië.

Opvallend is dat tijdens de vlucht van 22 juli 1950 ook hun zoon Hendrik, beter bekend als Hank Hougee, aan boord was. Hij zat op stoel H1. Hank was in januari 1930 in Lobith geboren en was dus ongeveer twintig jaar oud toen hij naar Australië reisde.

Zijn aanwezigheid op dezelfde vlucht als Christina wijst erop dat ook hij deel uitmaakte van de emigratiegeschiedenis van de familie. De precieze reisroute en de onderlinge afspraken rond de overtocht zouden met behulp van de oorspronkelijke passagierslijsten verder kunnen worden onderzocht.

In de passagiersgegevens worden bovendien de namen genoemd van mevrouw P.T.C. Hougee en Hester Hougee. Hun identiteit en de precieze verwantschap met de andere reizigers zijn vooralsnog niet vastgesteld. Wel staat vast dat zij vanuit Nederland met het gezelschap Hougee meereisden. Mogelijk kunnen aanvullende familiegegevens, geboorteakten of emigratiedocumenten hierover meer duidelijkheid geven.

Een nieuw thuis in Victoria

Arie en Christina vestigden zich uiteindelijk in de Australische deelstaat Victoria. Een passagierskaart uit 1965 vermeldt als hun adres:

12 Highbridge Crescent, Airport West, Victoria, Australië.

Dit adres biedt een tastbaar aanknopingspunt voor hun leven aan de andere kant van de wereld. Het laat zien dat de familie zich niet alleen tijdelijk in Australië bevond, maar daar een woonadres had opgebouwd.

In 1965 keerden Arie en Christina voor vakantie en familiebezoek terug naar Nederland. Op 3 februari 1965 kwamen zij volgens de beschikbare gegevens weer aan in Australië. Na hun verblijf in het geboorteland pakten zij hun leven in Victoria opnieuw op.

Arie, die in Dordrecht was geboren en zijn werkzame leven als sleepbootkapitein in Nederland had opgebouwd, bracht zo een belangrijk deel van zijn latere leven door in Australië. De overtocht vormde een geografische breuk met zijn verleden, maar de familiebanden met Nederland bleven bestaan.

Christina overleed op 29 juni 1984 in Lobith, Nederland. Daarmee eindigde haar levensverhaal op een plaats die nauw verbonden was met de Nederlandse geschiedenis van de familie.

Hank Hougee: van Lobith naar Australië

Ook voor Hendrik, of Hank, Hougee betekende de emigratie een definitieve verandering van zijn levensomgeving. Geboren in januari 1930 in Lobith, groeide hij op in Nederland en vertrok hij als jonge man naar Australië.

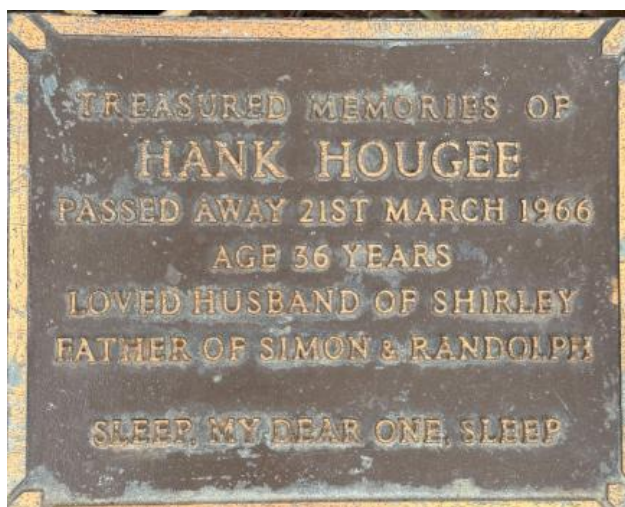

Hank overleed op 21 maart 1966 in Altona, in de huidige City of Hobsons Bay, Victoria. Hij werd begraven op de begraafplaats Billiton in Victoria. Zijn grafsteen vormt een blijvende herinnering aan zijn leven en aan de Nederlandse familiegeschiedenis die hem met Australië verbond.

Op de grafsteen wordt ook zijn echtgenote Shirley vermeld. Zij overleed op 21 augustus 1999, op 65-jarige leeftijd. Uit hun huwelijk werden twee kinderen geboren: Simon en Randolph.

Simon Hougee overleed op 13 december 2022, op 60-jarige leeftijd. Hij was getrouwd met Nicole en was de vader van Mathew en Kirsten. Over Randolph zijn vooralsnog geen verdere gegevens bekend.

Zo ontstond in Australië een nieuwe tak van de familie Hougee. De familiegeschiedenis, die ooit verbonden was met de Nederlandse binnenvaart en de Rijn, kreeg daarmee een vervolg in Victoria.

Herinneringen aan de sleepboot *Cor*

De sleepboot *Cor* neemt een bijzondere plaats in binnen deze familiegeschiedenis. Arie Hougee sr. was als sleepbootkapitein aan dit schip verbonden. Het schip verwijst naar de periode waarin de familie haar bestaan vond in de binnenvaart en de sleepvaart.

Foto's en gegevens over de *Cor* zijn te vinden op de website De Binnenvaart:

https://www.debinnenvaart.nl/schip_detail/16646/

Deze beelden kunnen helpen om een voorstelling te maken van de wereld waarin Arie Hougee sr. en zijn zoon Arie leefden en werkten. De sleepvaart was destijds van groot belang

voor het vervoer over de Nederlandse rivieren en voor het begeleiden van schepen door drukke vaargebieden.

Ook het graf van Hank Hougee in Australië vertelt een verhaal. De foto's van zijn grafzerk en begraafplaats zijn te bekijken via BillionGraves:

<https://billiongraves.com/images?t=rec28700308&col=1&cat=303972&rec=28700308>

Bij de verzamelde foto's bevindt zich tevens een foto van Simon Hougee bij een boom op de begraafplaats, een beeld dat de familiegeschiedenis een persoonlijk karakter geeft.

Van de Rijn naar de andere kant van de wereld

De geschiedenis van Arie Hougee en zijn familie omvat meerdere generaties, twee wereldoorlog-gerelateerde tijdperken, de Nederlandse binnenvaart en de naoorlogse emigratie naar Australië.

Het verhaal begint bij Arie Hougee sr., de binnenschipper die tijdens de Eerste Wereldoorlog betrokken zou zijn geweest bij geheime activiteiten voor de geallieerden en daarvoor met zijn leven betaalde. Zijn zoon Arie bouwde vervolgens een bestaan op als sleepbootkapitein, trouwde tweemaal en kreeg drie zonen.

Na het overlijden van zijn eerste vrouw Johanna begon Arie met Christina aan een nieuwe levensfase. In 1950 vertrokken zij, evenals Hank, naar Australië. Daar vonden zij een nieuw thuis en ontstond een Australische tak van de familie Hougee.

De namen Dordrecht, Papendrecht, Lobith en Herwen blijven onlosmakelijk verbonden met de Nederlandse wortels van de familie. Melbourne, Sydney en Victoria markeren de volgende fase: die van emigratie, aanpassing en een nieuw leven ver van het land waar de familiegeschiedenis begon.

Dankzij de bewaard gebleven passagiersgegevens, de foto's van de sleepboot en de grafmonumenten in Australië kunnen de verschillende onderdelen van dit verhaal met elkaar worden verbonden. Zo blijft de herinnering bestaan aan een familie die haar sporen naliet op de Nederlandse rivieren en uiteindelijk ook aan de andere kant van de wereld.

Auteur: Fred Stuy